

KOMISIJAS DIREKTĪVA 2008/63/EK

(2008. gada 20. jūnijs)

par konkurenci telekomunikāciju termināliekārtu tirgos

(Dokuments attiecas uz EEZ)

(Kodificēta versija)

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līgumu un jo īpaši tā 86. panta 3. punktu,

tā kā:

- (1) Komisijas 1988. gada 16. maija Direktīva 88/301/EEK par konkurenci telekomunikāciju termināliekārtu tirgos ⁽¹⁾ ir būtiski grozīta ⁽²⁾. Skaidrības un praktisku iemeslu dēļ minētā direktīva ir jākodificē.
- (2) Visās dalībvalstīs telekomunikācijas pilnīgi vai daļēji bija valsts monopols, kas parasti izpaudās tā, ka vienai vai vairākām struktūrām bija īpašas vai ekskluzīvas tiesības un šīs struktūras atbildēja par tīkla infrastruktūras nodrošināšanu un darbību un ar to saistītiem pakalpojumiem. Tomēr bieži šīs tiesības bija plašākas nekā tikai tīkla nodrošināšanas pakalpojumi un ietvēra tādu lietotāju termināliekārtu piegādi, kas paredzētas pieslēgšanai tīklam. Pēdējos gadu desmitos tīklos ir notikusi ievērojama tehniska attīstība, un īpaši pārsteidzoši tā ir norisinājusies termināliekārtu jomā.
- (3) Dalībvalstīs, reaģējot uz tehnikas un ekonomikas attīstību, ir pārskatīts īpašo vai ekskluzīvo tiesību piešķirums telekomunikāciju nozarē. Termināliekārtu tipu dažādošana un iespēja termināļus dažādi izmantot nozīmē, ka lietotājiem jāļauj brīvi izvēlēties iekārtas, lai viņiem dotu iespēju gūt maksimālu labumu no nozares tehnoloģijas sasniegumiem.
- (4) Ekskluzīvās tiesības izpaužas tādējādi, ka tās ierobežo attiecīgo telekomunikāciju termināliekārtu brīvu apriti, un tas attiecas gan uz šo iekārtu, to skaitā satelītkārtu, ieviešanu un laišanu tirgū, jo daži ražojumi netiek ielaisti tirgū, gan uz pieslēgšanu, nodošanu ekspluatācijā un
- apkalpošanu, jo, ņemot vērā tirgus stāvokli un it īpaši ražojumu daudzveidību un to tehnisko raksturojumu, monopolists nav ieinteresēts sniegt pakalpojumus, ja tajos izmanto ražojumus, ko viņš nav laidis tirgū vai ievēdis, kā arī samērot cenas ar izmaksām, tāpēc ka viņam nedraud konkurence no jaunienācējiem tirgū. Ņemot vērā to, ka gandrīz visiem tehniskā aprīkojuma tirgiem raksturīgs plašs telekomunikāciju termināliekārtu klāsts, jebkurām īpašām tiesībām, kas tieši vai netieši ierobežo to uzņēmumu skaitu, kam atļauts ievest, laist tirgū, nodot ekspluatācijā un apkalpot šīs iekārtas, nenovēršami ir tādas pašas sekas kā ekskluzīvām tiesībām. Šādas ekskluzīvās tiesības vai īpašās tiesības ir pielīdzināmas pasākumiem, kuru sekas ir līdzvērtīgas kvantitatīviem ierobežojumiem, kas ir nesavienojami ar EK Līguma 28. pantu. Tātad ir jāatceļ visas pastāvošās ekskluzīvās tiesības telekomunikāciju termināliekārtu ieviešanai, laišanai tirgū, pieslēgšanai, nodošanai ekspluatācijā un apkalpošanai, kā arī tiesības, kam ir līdzvērtīgas sekas – tas ir, visas īpašās tiesības, izņemot tās, kas izpaužas juridiskās vai normatīvās priekšrocībās vienam vai vairākiem uzņēmumiem un kas vienīgi ietekmē pārējo uzņēmumu iespējas iesaistīties jebkurā no iepriekš minētajām aktivitātēm tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā būtībā līdzvērtīgos apstākļos.
- (5) Īpašās vai ekskluzīvās tiesības, kas attiecas uz termināliekārtām, ir realizētas tā, ka faktiski padara neizdevīgas iekārtas no citām dalībvalstīm, ievērojami ierobežojot lietotāju iespējas brīvi izvēlēties tās iekārtas, kuras vispilnīgāk atbilst viņu vajadzībām cenas un kvalitātes ziņā neatkarīgi no izcelsmes. Tāpēc šo tiesību realizācija nevienā dalībvalstī nav savienojama ar Līguma 31. pantu.
- (6) Uzstādīšanas un uzturēšanas pakalpojumu nodrošinājums ir svarīgs faktors, kas nosaka termināliekārtas pirkšanu vai nomu. Ekskluzīvo tiesību paturēšana šajā jomā noteiktu arī ekskluzīvo tirdzniecības tiesību paturēšanu. Tāpēc šādas tiesības jāatceļ, lai ekskluzīvo importa un tirdzniecības tiesību atcelšanai būtu praktiska nozīme.
- (7) Termināļu uzturēšana ir pakalpojums Līguma 50. panta nozīmē. Attiecīgajam pakalpojumam, kuru no tirdzniecības viedokļa nevar atdalīt no termināliekārtu tirdzniecības, jābūt brīvi pieejamam saskaņā ar Līguma 49. pantu, īpaši tad, ja to sniedz kvalificēti operatori.

⁽¹⁾ OV L 131, 27.5.1988., 73. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Direktīvu 94/46/EK (OV L 268, 19.10.1994., 15. lpp.).

⁽²⁾ Skatīt II pielikuma A daļu.

- (8) Situācija tirgū joprojām izraisa Līgumā noteikto konkurences noteikumu pārkāpumus un nevēlami ietekmē tirdzniecības attīstību tādā mērā, ka tā ir pret Kopienas interesēm. Lai paaugstinātu konkurenci termināliekārtu tirgū, jāievieš caurskatāms tehniskais raksturojums, kas atbilst galvenajām prasībām, kuras minētas Eiropas Parlamenta un Padomes 1999. gada 9. marta Direktīvā 1999/5/EK par radioiekārtām un telekomunikāciju termināla iekārtām un to atbilstības savstarpējo atzīšanu ⁽¹⁾ un atļauj termināliekārtu brīvu apgrozību. Savukārt šāda caurskatāmība noteikti ietver tehnisko raksturojumu publicēšanu.
- (9) Īpašas vai ekskluzīvas tiesības importēt un laist tirgū termināliekārtas rada situāciju, kura ir pretrunā Līguma 3. panta g) punkta mērķim, ar ko ir paredzēts ieviest sistēmu, ar kuru novērstu konkurences traucējumus iekšējā tirgū un tādējādi *a fortiori* nepieļauj konkurences novēršanu. Saskaņā ar Līguma 10. pantu dalībvalstīm ir pienākums atturēties no jebkura pasākuma, kas var apdraudēt Līguma mērķu, to skaitā 3. panta g) punktā minēto, sasniegšanu. Tāpēc ekskluzīvās tiesības jāuzskata par nesavienojamām ar Līguma 82. pantu, ņemot vērā 3. pantu, un saskaņā ar Līguma 86. panta 1. punktu dalībvalstij ir aizliegts piešķirt vai uzturēt spēkā šādas tiesības.
- (10) Lai lietotājiem nodrošinātu piekļuvi termināliekārtai pēc viņu izvēles, jāzina un jādara caurskatāmi publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpunkta raksturojumi, kur attiecīgā termināliekārtā jāpieslēdz. Tāpēc dalībvalstīs jānodrošina tas, ka raksturojumus publicē un ka lietotājiem ir piekļuve publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpunktam.
- (11) Lai varētu pārdot termināliekārtas, izgatavotājiem jāzina, kādiem tehniskiem rādītājiem iekārtām būtu jāatbilst. Tāpēc dalībvalstīm būtu jāformalizē un jāpublicē raksturojumu noteikumi, kuri tām jādara zināmi Komisijai saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1998. gada 22. jūnija Direktīvu 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā ⁽²⁾. Raksturojumus var attiecināt uz ražojumiem, ko importē no citām dalībvalstīm tikai tiktāl, cik tie ir vajadzīgi, lai nodrošinātu atbilstību galvenajām prasībām, kas noteiktas Direktīvas 1999/5/EK 3. pantā, ko var likumīgi prasīt saskaņā ar Kopienas tiesībām. Dalībvalstīs jebkurā gadījumā būtu jānodrošina atbilstība Līguma 28. un 30. pantam, saskaņā ar ko importētājai dalībvalstij jāļauj tās teritorijā importēt termināliekārtu, kuru likumīgi izgatavo un laiž tirgū citā dalībvalstī.
- (12) Lai nodrošinātu to, ka tehniskos rādītājus piemēro caurskatāmi, objektīvi un bez diskriminācijas, to piemērošanas uzraudzību nevar uzticēt konkurentam termināliekārtu tirgū, ņemot vērā neapšaubāmo interešu konfliktu. Tāpēc dalībvalstīm būtu jānodrošina tas, ka atbildību par uzraudzību nodod struktūrai, kas nav atkarīga ne no tīkla operatora, ne no viena cita konkurenta attiecīgajā tirgū.
- (13) Šī direktīva nedrīkst skart dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvu transponēšanai valsts tiesību aktos, kā izklāstīts II pielikuma B daļā,

IR PIENĒMUSI ŠO DIREKTĪVU.

1. pants

Šajā direktīvā:

- 1) "termināliekārtā":
 - a) ir iekārta, ko tieši vai netieši pieslēdz pie publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpunkta, lai nosūtītu, apstrādātu vai saņemtu informāciju; abos gadījumos (tieši vai netieši) pieslēgumu var izveidot ar vadiem, optisko šķiedru vai elektromagnētiski; pieslēgums ir netiešs, ja iekārta ir starp termināliekārtu un publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpunktu;
 - b) iekārtas ietver arī zemes satelītstaciju iekārtas;
- 2) "zemes satelītstacijas iekārtas" ir iekārtas, kuras var izmantot tikai radiosakaru signālu pārraidei vai pārraidei un uztveršanai ("pārraide/uztveršana"), vai tikai uztveršanai ("tikai uztveršanai") ar satelītu vai citu kosmisko sistēmu palīdzību;
- 3) "uzņēmums" ir publiska vai privāta struktūra, kam dalībvalsts piešķir īpašas vai ekskluzīvas tiesības telekomunikāciju termināliekārtu importēšanai, laišanai tirgū, pieslēgšanai, nodošanai ekspluatācijā vai uzturēšanai;

⁽¹⁾ OV L 91, 7.4.1999., 10. lpp. Direktīvā grozījumi izdarīti ar Regulu (EK) Nr. 1882/2003 (OV L 284, 31.10.2003., 1. lpp.).

⁽²⁾ OV L 204, 21.7.1998., 37. lpp. Direktīvā jaunākie grozījumi izdarīti ar Padomes Direktīvu 2006/96/EK (OV L 363, 20.12.2006., 81. lpp.).

4) "īpašas tiesības" ir tiesības, ko dalībvalsts piešķir ierobežotam uzņēmumu skaitam, pamatojoties uz jebkuru normatīvu vai administratīvu aktu, un kas noteiktā ģeogrāfiskā apgabalā:

- a) ierobežo šo skaitu līdz diviem vai vairākiem uzņēmumiem, neievērojot objektivitātes, proporcionalitātes un nediskriminācijas kritērijus; vai
- b) neievērojot a) apakšpunktā minētos kritērijus, izraugās vairākus konkurējošus uzņēmumus; vai
- c) piešķir jebkuram uzņēmumam vai uzņēmumiem, neievērojot a) un b) apakšpunktā minētos kritērijus, jebkuras juridiskas vai normatīvas priekšrocības, kas ievērojami iespaido kāda cita uzņēmuma iespējas ievest, laist tirgū, pieslēgt, nodot ekspluatācijā vai apkalpot telekomunikāciju termināliekārtas tajā pašā ģeogrāfiskajā apgabalā būtībā līdzvērtīgos apstākļos.

2. pants

Dalībvalstis, kas piešķirušas īpašas vai ekskluzīvas tiesības uzņēmumiem, apņemas atcelt visas ekskluzīvās tiesības, kā arī tādas īpašas tiesības, kuras:

- a) ierobežo uzņēmumu skaitu līdz diviem vai vairākiem uzņēmumiem, neievērojot objektivitātes, proporcionalitātes un nediskriminācijas kritērijus; vai
- b) izraugās, neievērojot a) apakšpunktā minētos kritērijus, vairākus konkurējošus uzņēmumus.

Tās informē Komisiju par šajā nolūkā veiktajiem pasākumiem vai ieviestajiem likumdošanas aktiem.

3. pants

Dalībvalstīs saimnieciskās dzīves dalībniekiem nodrošina tiesības importēt, laist tirgū, pieslēgt, nodot ekspluatācijā un uzturēt termināliekārtas.

Tomēr dalībvalstīs var:

- a) attiecībā uz zemes satelītstaciju iekārtām atteikt šo iekārtu pieslēgšanu publiskajam telekomunikāciju tīklam vai nodot tās ekspluatācijā, ja tās neatbilst attiecīgajiem vispārējiem tehniskajiem noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 1999/5/EK vai, ja tādi nepastāv, pamatprasībām, kas izklāstītas minētās direktīvas 3. pantā; ja nepastāv vispārēji tehniskie noteikumi vai saskaņoti reglamentējošie nosacījumi,

jābūt valsts noteikumiem, kuri ir samērojami ar pamatprasībām un par kuriem paziņo Komisijai saskaņā ar Direktīvu 98/34/EK, ja direktīva to paredz;

- b) attiecībā uz citām termināliekārtām atteikt šo iekārtu pieslēgšanu publiskajam telekomunikāciju tīklam, ja tās neatbilst attiecīgajiem vispārējiem tehniskajiem noteikumiem, kas pieņemti saskaņā ar Direktīvu 1999/5/EK vai, ja tādi nepastāv, pamatprasībām, kas izklāstītas minētās direktīvas 3. pantā;
- c) ņemot vērā objektīvus, nediskriminējošus un publiski pieejamus kritērijus prasīt, lai saimnieciskās dzīves dalībniekiem ir tehniskā kvalifikācija, kas vajadzīga, lai pieslēgtu, nodotu ekspluatācijā un uzturētu termināliekārtu.

4. pants

Dalībvalstīs pārliecinās, ka lietotājiem ir piekļuve jauniem publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpunktiem un ka šo saskarpunktu fiziskos raksturojumus publicē publisko telekomunikāciju tīklu operatori.

5. pants

Dalībvalstīs nodrošina to, ka visus iekārtu raksturojumus formalizē un publicē.

Dalībvalstīs priekšlikuma formā paziņo Komisijai šos tehniskos raksturojumus saskaņā ar Direktīvu 98/34/EK.

6. pants

Dalībvalstīs nodrošina to, ka 5. pantā minēto tehnisko raksturojumu piemērošanas uzraudzību veic struktūra, kas nav atkarīga no publiskiem vai privātiem uzņēmumiem, kuri piedāvā preces vai pakalpojumus telekomunikāciju nozarē.

7. pants

Dalībvalstīs katrā gada beigās sniedz Komisijai ziņojumu, kas tai dod iespēju uzraudzīt atbilstību 2., 3., 4. un 6. panta noteikumiem.

Ziņojuma izklāsts ir I pielikumā.

8. pants

Direktīvu 88/301/EEK, kā tā grozīta ar direktīvu, kas minēta II pielikuma A daļā, atceļ, neskarot dalībvalstu pienākumus attiecībā uz termiņiem direktīvas transponēšanai valsts tiesību aktos, kā izklāstīts II pielikuma B daļā.

Atsauces uz atcelto direktīvu uzskata par atsaucēm uz šo direktīvu un lasa saskaņā ar atbilstības tabulu, kas atrodas III pielikumā.

9. pants

Šī direktīva stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī.

10. pants

Šī direktīva ir adresēta dalībvalstīm.

Briselē, 2008. gada 20. jūnijā

Komisijas vārdā —
priekšsēdētājs

José Manuel BARROSO

*I PIELIKUMS***7. pantā minētā ziņojuma izklāsts****2. panta noteikumu ieviešana**

Termināliekārtas, attiecībā uz kurām attiecīgajā laikā groza likumdošanas aktus vai kuri ir grozīti.

Pa termināliekārto kategorijām:

- pasākuma pieņemšanas diena vai
- likumprojekta iesniegšanas diena, vai
- pasākuma spēkā stāšanās diena.

3. panta noteikumu ieviešana

- Termināliekārtas, kuru pieslēgšana un/vai pasūtīšana ir ierobežota,
- vajadzīgā tehniskā kvalifikācija, norādot publikāciju.

4. panta noteikumu ieviešana

- Norādes uz publikācijām, kurās ir noteikti fizikālie raksturojumi,
- esošo publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpuntu skaits,
- to publiskā telekomunikāciju tīkla saskarpuntu skaits, kuriem attiecīgajā laikā var piekļūt.

6. panta noteikumu ieviešana

- Neatkarīgās(-o) struktūras(-u) nozīmēšana.
-

II PIELIKUMS

A DAĻA

Atceltā direktīva ar sekojošo grozījumu

(minēta 8. pantā)

Komisijas Direktīva 88/301/EEK

(OV L 131, 27.5.1988., 73. lpp.)

Komisijas Direktīva 94/46/EK

(OV L 268, 19.10.1994., 15. lpp.)

B DAĻA

Termiņu saraksts transponēšanai valsts tiesību aktos

(minēta 8. pantā)

Direktīva	Transponēšanas termiņš
88/301/EEK	—
94/46/EK	1995. gada 8. augusts

III PIELIKUMS

Atbilstības tabula

Direktīva 88/301/EEK	Šī direktīva
1. pants, ievadvārdi	1. pants, ievadvārdi
1. pants, pirmais ievilkums, pirmais un otrais teikums	1. pants, 1) punkts, a) apakšpunkts
1. pants, pirmais ievilkums, pēdējais teikums	1. pants, 1) punkts, b) apakšpunkts
1. pants, otrais ievilkums	1. pants, 3) punkts
1. pants, trešais ievilkums, ievadvārdi	1. pants, 4) punkts, ievadvārdi
1. pants, trešais ievilkums, pirmais apakšievilkums	1. pants, 4) punkts, a) apakšpunkts
1. pants, trešais ievilkums, otrais apakšievilkums	1. pants, 4) punkts, b) apakšpunkts
1. pants, trešais ievilkums, trešais apakšievilkums	1. pants, 4) punkts, c) apakšpunkts
1. pants, ceturtais ievilkums	1. pants, 2) punkts
2. pants	2. pants
3. pants, pirmais teikums	3. pants, pirmā daļa
3. pants, otrais teikums	3. pants, otrā daļa, ievadteikums
3. pants, pirmais ievilkums	3. pants, otrā daļa, a) punkts
3. pants, otrais ievilkums	3. pants, otrā daļa, b) punkts
3. pants, trešais ievilkums	3. pants, otrā daļa, c) punkts
4. pants, pirmā daļa	4. pants
4. pants, otrā daļa	—
5. pants, 1. punkts	—
5. pants, 2. punkts, pirmais teikums	5. pants, pirmā daļa
5. pants, 2. punkts, otrais teikums	5. pants, otrā daļa
6. pants	6. pants
8. pants	—
9. pants	7. pants
10. pants	—
—	8. pants
—	9. pants
11. pants	10. pants
I pielikums	—
II pielikums	I pielikums
—	II pielikums
—	III pielikums